

Magyar-Hírmondó.

Nro 33.

Költ Bétsben, Mind Szent Havának (Octóbernek)
21-dik napján 1796-dik Esztendőben.

Hadi Környülállások.

*Gróf Latournak Emmedingenből költt
12-dik Octóberi Tudósítása.*

Báró *Fröhlich* F. M. L. unk meg-tá-
madta az ellenséget Octób. 9-dikenn *Sto-
ckachnál*, és vízfza nyomta *Lenzingenig*:
maga pedig még az nap *Bondorf-ig* vitte
a' Korpusát: ellenbenn az ellenségnek egy
része, vízfza vontta magát *Engen*; más
része pedig *Stockachtól Tutlingen* felé a'
Dunához. — Oct. 10-dikénn, az Előljáró
Serege *Fröhlich* F. M. L. nak *Neuhausenig*
ment. — Oct. 11-dikénn, *Tutlingentől* el
verte az ellenséget Gróf *Baillet* Generáli-
sunk és *Möringenig* nyomúlt; B. *Fröhlich*'
Korpusa *Tutlingenig* haladt; *Conde* Her-
tzege pedig, *Schweingrúbenig*. Még az nap
Baillet Generális szerentséssenn el verte az
ellenséget *Geisingentől*; *Fröhlich* F. M. L.
pedig *Blumenfeldtől*, *Tengentől*, és *Ru-
mingentől* nyomta el a' Frantziákat oly
diadalmassann; hogy 3 hofszú's egy rö-
vid gömbölyeg ágyúkat, és nyóltz puska-

L I

poros szekereket vett el tőlök, mely nyereséggel *Blumenfeld* felé vette útját. *Baillet* Generális újra is meg-támadta a' vizsza-nyomuló ellenséget, 's a' kergetés közben jó formánn el fogdosott belőle; mely tusakodás után *Donau-Eschingen* benn alapodott meg. *Rothweil* Városába (a' mely, *Alt-Breisach* Városától 15 órányira járó földre fekszik Észak és Napkelet között, közel a' Neker' és a' Duna' eredése' helyéhez) bé-vette magát Octóber' 10-dikénn egy Frantzia tsoport: de egynehány órák múlva ki-hajtódott onnét a' Gróf *Nauendorff* Seregoftályának előjáró szakaszsa által, melyet Gróf *Oreilly* Generális' kormányoz. Az el veretett ellenségnek nagyobb része, *Teislingennél*; az utolsó szakaszsa pedig egy hegyen az erdőben az úgy nevezett *Ottilienkapellénél* telepedett meg. De ezen tanyáinn se' lehetett tsendes maradása: mert látván *Nauendorff* Generálisunk' érkezését: a' nagyobb rész Frantziaság, által ment sietve *Mühlhausen* enn; a' kisebb rész pedig, *Villingen* felé vette útját: de Báró *Petrásch* F. M. L. unknak parantsolatja vólt, hogy ha még Oct. 12-dikénn Frantziák fognának tartózkodni *Villingen* benn: támadja meg ott őket; ha pedig nem vólnának már akkor ott többé: vegye útját *Donau-Eschingen* felé.

Károly Fő-Hertzeg' Tudósítása, mely

hasonlóképpenn Oct. 12-dikénn költ Renschből.

Az Ausztriai Birodalomhoz tartozó Sváb Kerületbéli Birtokoknak Fő-Városából *Freyburg*ból még Oct. 8-dikánn reggel ki mentek a' Frantziák, és *Hünigen* felé vonták el magokat. d' *Aspres* Oberstlieutenantunk, a' ki egy Seregszakaszsal *Neusadt*nál és a' *Höllenthal* nevű völgybenn állott: azonnal őrizetet tett bé *Freyburg*-ba: *Harsányi* Májor pedig a' *Blankenstein* Huszár Reg. jéből parantsolatot vett, hogy *Alt-Breisach* felé indulván, az ott lévő repülő-hídat rontsa özsze ha lehet: ki is 14 órákig tartott menetele után el jutott *Alt-Breisach*hoz; melynek 200 emberből állott Frantzia Őrizetét leg-nagyobb részént le-daraboltatta; egy részt pedig meg-futamtatott, 's foglyokká tett belőle 1 Ingenieur, 1 Tisztet, és 50 Közembert; hanem a' repülő híd, a' túlsó partjánál volt a' *Rajna*-nak, a' honnét igen keményenn ágyúzott az ellenség. — *Kehlnél* úgy körül van vétetve az ellenség, *Arausiói* Hertzeg Generálisunk által, hogy tsupánn a' kis *Várbann*, *Városban* és *Kehl-falvábann* tartózkodik.

Werneck F. M. L. tól oly híradást vett *Károly* Fő-Hertzeg, hogy az *Alsó-Rajnai* vidékekenn nagyonn meg-gyengítette magát az ellenség az által; hogy négy Osztályokat küldött el a' *Hundsruck* nevű Vidékre, melyek, mind a' *Moguntziai* Őri-

zetünk' törekedéseit igyekezzenek akadályoztatni; mind pedig *Hotze* F. M. L. unka ellen óltalmazzák a' Frantzia földet. A' hátra-maradott Alsó-Rajnai Frantziák' erejét 's bátorságát meg-akarván próbálni F. M. L. *Werneck*, parantsolta *Elsnitz* Generálisnak, hogy Ez, egynehány Batalion Könynyü-gyalogokkal 's három Osztály Lovasokkal nyomúljon *Wipperfurt* felé; de az ellenség azonnal el hagyta *Bensbergi* tanyáját, 's egészszenn *Mühlheim* megévonta visszsa magát.

Moguntziai Kommendánsunk F. M. L. *Neu*, meg-értvénn, hogy a' *Selz* vizétől el vonják magokat a' Frantziák, kétszég kívül azért, hogy a' *Landaui* környéknek védelmére lehessenek: azonnal ki vitte *Moguntziából* az Őrizetnek egy részét, melyel az ellenségnek minden elől állott tsóportjait visszsa nyomta, egy Fr. Gránátéros Bataliont részszerezént le-aprított, részszerezént el fogattatott, *Bingenig* kergette az ellenséget, 's egy hoszszú ágyú és két puskaporos-szekér nyereséggel, 's száznál több foglyokkal tért visszsa. Ezen alkalmatossággal, *Barkó-Hufzár-Kapitány Máva*; a' *Tsászár* Hufzárjai közzül *Lusinszky* Kapitány és *Foltin* Fő-Hadnagy (*Gödöllei* Fi, ki már ezen Kampánia' kezdetével 50 lovat nyert el az ellenségtől); a' *Moguntziai* Választó-Hertzeg' szolgálatjában lévö *Plettenberg* Fő-Hadnagy; 's

a' *Neu F. M. Lieutenánt'* Adjutánsa Kapitány *Dietz*, kiváltképpen megkülönböztették magokat. — *Simschön* Generálisunk észre vévén Oct. 9-dikénn, hogy a' *Franziák* készülnék el hagyni *Budesheimi* és *Kempteni* sántzaikat: meg-támadta őket másodszor is, és visszaverte a' *Nahe* vízén, 's nyert tőlök 3 hosszú ágyúkat, és el foglalta *Bingent* 's *Budesheimot*.

Hotze F. M. L., szakadatlanúl hozzá látatott a' *Germersheimi* sántzoknak lerontásához.

Hogy *Börnonvilj* a' *Jourdan*' Seregét rosz állapotban vette által: onnét is megteszik; mert *Frigyes-Belgyiomból* eleséget 's pénzt is oly esdekléssel kért; hogy liszteni 's marhánn kívül, tüstént kapott az oda való *Nemzeti-gyűléstől*, hatszáz ezer forintot is.

Jourdanról azt írták Oct. 2-dikán *Párisból*, hogy gyakran tanátskozott ott együtt a' *Direktórium*' Tagjaival, és hogy Ő fogja lenni *Fő-Vezérje* az *Északi Fr. Seregnek*, mely, óltalmazólag szándékozik tartani magát az *Alsó-Rajnai vidékenn*; *Börnonvilj*' kormányozása alatt pedig az ügy nevezett *Móza*i és *Számber*i Sereg marad, a' melynél szöröss vizsgálásokat tétetett a' *Direktórium*, hogy végre járhasson: Kik lehetnek az *Indítói* vagy leg-alább el nézői azoknak a' *haramiáskodásoknak*, melyeket, a' visszav-

nulás' alkalmatosságával követett el *Jourdan*' Serege?

*Tirolis*nak északi részeitől el-távozáván a' veszedelem: a' mely Stutzos-Kompániák azonn részek' védelmezésére állottak vala ki: már most egybe-kaptsolták magokat, a' déli részeket védelmező Stutzos-Kompániákkal.

Pápa Ő Szentsége, hogy anynyival inkább meg-győzze Hív-Alattvalóit 's az egész Keresztyén Világot, a' Frantziák által fel tett kondícióknak el nem fogadhatóságáról, ki-nyomtattatta azokat *Rómában*: a' hová; Sept. 25-dikén el érkezett a' *Nápoly*ból oda várattatott Rendkívülvaló Követ Marci *del Vasto*, más nap jelent Ő Szentségénél, 's azután hozzá fogott a' Ministériommal való együtt tanátskozáshoz, oly Frigy eránt, melyben *Róma* és *Nápoly*, egymás mellett mind óltalmazólag mind meg-támadólag való fegyverfogásra kötelezik magokat, 's a' mely Frigy meg is készült, a' mint hallatik, Sept. 30 dikánn.

Ángliából írják, hogy egy Ánglus Fregát, egy Spanyol Brigántint el fogott 's vitte azt a' *Lisbonai* Kikötőhelybe: de ugyan Ángliából írják azt is, hogy két Ánglus Fregátok és 14 Kalmár-hajók, nem tudván még a' Spanyol Kikötőhelyekben lett le-tartóztatását a' *Nagy-Britanniai* hajóknak, bé-szállottak a' *Cádixi* Kikötőhelybe, a' hol azonnal le-tartóztatódtak,

Richery Frantzia Tengeri-Vezér, a' ki Aug. 4-dikénn indúlt vala ki, a' *Cádixi* Spanyol Kikötőhelyből: vette útját, *Newfoundland* (frantziáúl: *Terre neuve*) nevezetű Sziget felé, melynél az Ánglusok esztendőnként 4-edfél milliő tallért érő hat száz ezer mázsa stokfist fognak. Megértvénn ezt *Gardener* Ánglus Tengeri-Vezér, mindjárt 11 líneai Katona-hajókat indított a' nevezett Sziget felé, melyek, felkeressék *Richery*' Hajósseregét.

Amsterdámbann egy héténn 700; *Rotterdámban* pedig 400 Hajótsináló. Átsok botsáttattak el a' Batáviai Respublika' szolgálatjából.

Elegyes Tudósítások.

A' *Batáviai* Választó-Hertzeg, Oct. 5-dikénn vilfsza-érkezett *Monachiumba*.

Párisonn kívül, a' *Grenellei* tábor előtt ismét 4 Pártosok lövettettek agyonn. Sept. 29-dikénn.

Az öfzfze-esküvések' és zenebonák' törvényzéki meg-ítéléséről szólló Törvényeknek meg-visgálására, egy Kommiszfiót nevezett ki Sept. 26-dikán a' Fr. Törvényhozó-Gyűlés' Ifjabbik Tanátstsa, mely Kommiszfió: *Daunou*, *Sieyes*, *Cambacéres*, *Treillard*, és (*Mársziliai*) *Jourdan* nevű Tagokból áll; kik a' Gyűlésnek mérséklött Felekezetéhez tartoznak inkább; mint a' jakobínuskedóhoz, mely két Feleke-

zetekre vagynak ismét fel-olozva a' Törvényhozó Nzti-Gyűlésnek két Tanátstjai.

Valamint nagy tetszésére vólt a' Fr. Direktóriumnak, hogy a' *Batáviai* Nemzeti-gyűlés egyáltaljában meg-tiltott minden közösülést, a' Batavusok és Anglusok között: úgy Ő maga a' Direktórium is hasonló értelmű parantsolatot küldött mind *Belgyiomba*, mind *Olafz-Országba*.

A' Svéd Ifjú Királyt és az Igazgató Hertzeget, kiket az Orosz Udvar, *Hágai* és *Vásai* Gróf nevezet alatt is különös figyelmetességgel látott, Sept. 30-dikára várták vizsza *Pétersburgból Stokholmba*.

Bét s.

Két hete múlt, hogy itt vagyon *Chancel* nevezetű Frantzia Kurír, a' ki már Néhai 16-dik *Lajos'* idejében is járt vala itt vagy kétizer Kurír fővel. A' mely Tisztünk jött vele ide: ugyan az vagyon véle mindenkor a' belső Városnak *Saltzgrisz* nevű részében lévő *Pattantyúskaszárnyábann*, a' honnan, kettenn együtt ki is kotsizhatnak.

Tegnap vólt *Stockeraubann*, közel *Bétshéz*, a' *Bétsi Szabad Sereg'* első Kompaniájának zászló-szentelése. Ezen zászlóra maga a' F. Tsászárné ajándékozott egy drága pántlikát, melyre saját kezeivel varta fel; hogy azt, nemes érzésű Polgártársainak ajánlja. Már hat Kompaniai vagynak a' *Szabad Seregnek* majd telyes számmal,